

Številka: 018-11/2025-8
Datum: 27. 3. 2025

SKLEP

Državna revizijska komisija za revizijo postopkov oddaje javnih naročil (v nadaljevanju: Državna revizijska komisija) je na podlagi 39. in 70. člena Zakona o pravnem varstvu v postopkih javnega naročanja (Uradni list RS, št. 43/2011, s spremembami; v nadaljevanju: ZPVPJN) v senatu Sama Črveka, kot predsednika senata, ter Andraža Žvana in dr. Mateje Škabar, kot članov senata, v postopku pravnega varstva pri oddaji javnega naročila »*Center integrirane dolgotrajne oskrbe Majšperk*« (gradnja)«, na podlagi zahtevka za revizijo, ki ga je vložila družba Medicoengineering d.o.o., podjetje za projektiranje, inženiring, izvajanje in vodenje investicijskih projektov, Prevale 1, Trzin, ki jo zastopa Odvetniška družba Neffat in partnerji o.p., d.o.o., Miklošičeva cesta 18, Ljubljana (v nadaljevanju: vlagatelj), zoper ravnanje naročnika Dom Dr. Jožeta Potrča Poljčane, Zgornje Poljčane, Potrčeva ulica 1, Poljčane (v nadaljevanju: naročnik), 27. 3. 2025

odločila:

1. Zahtevak za revizijo se zavrne kot neutemeljen.
2. Zahteva vlagatelja za povrnitev stroškov pravnega varstva se zavrne.
3. Zahteva izbranega ponudnika za povrnitev stroškov pravnega varstva se zavrne.

Obrazložitev:

Obvestilo o predmetnem javnem naročilu, ki ga naročnik oddaja po postopku naročila male vrednosti po 47. členu Zakona o javnem naročanju (Uradni list RS, št. 91/2015 s sprem.; v nadaljevanju: ZJN-3), je bilo objavljeno na Portalu javnih naročil 26. 8. 2024, pod št. objave JN006004/2024-SL1/01, s tremi popravki.

Naročnik je 5. 2. 2025 na Portalu javnih naročil objavil »*Odločitev v zvezi z oddajo javnega naročila*«, št. 430-0009/2024-43, s katero je ponudnike obvestil, da je javno naročilo oddal ponudniku GIC Gradnje, gradbeništvo, izvajanje in inženiring d.o.o., Sv. Florijan 120, Rogaška Slatina (v nadaljevanju: izbrani ponudnik). Iz obrazložitve odločitve še izhajajo, da:

- je naročnik prejel skupno šest ponudb, pri čemer je tri ponudbe zavrnil kot nedopustne iz razloga preseganja zagotovljenih sredstev, dve (vključno z vlagateljevo) pa zato, ker ti dve ponudbi nista več veljavni – vlagateljevi se je veljavnost iztekla 1. 2. 2025;
- je naročnik z »Odločit[vijo] v zvezi z oddajo javnega naročila« št. 430-0009/2024-21 z dne 14. 11. 2024 predmetno javno naročilo predhodno že oddal izbranemu ponudniku. Ker pa ga je vlagatelj (po vpogledu v ponudbo izbranega ponudnika) opozoril na nedopustnost ponudbe izbranega ponudnika in na nepravilno ocenjevanje te ponudbe po Merilu 3, je prvotno odločitev razveljavil in pristopil k ponovnemu pregledu ponudbe izbranega ponudnika. Na podlagi opravljene preverbe je ugotovil, da je ponudba izbranega ponudnika dopustna in pravilno ocenjena, zato je z »Odločit[vijo] v zvezi z oddajo javnega naročila« št. 430-0009/2024-29 z dne 4. 12. 2024 ponovno izbral izbranega ponudnika. Zoper navedeno odločitev je vlagatelj vložil zahtevek za revizijo, o katerem je odločila Državna revizijska komisija s sklepom št. 018-161/2024-9 z dne 31. 1. 2025 in odločitev o oddaji javnega naročila razveljavila.

V zvezi z ocenjevanjem ponudbe izbranega ponudnika po Merilu 3 je naročnik še navedel, da:

- se skladno z razpisno dokumentacijo v okviru tega merila upoštevajo reference v zadnjih petih (5) letih, šteto od dneva objave obvestila o tem naročilu na portalu javnih naročil, ki jih ima ponudnik (v skupini ponudnikov vodilni ponudnik) kot glavni izvajalec, pri čemer se za referenčni posel štejejo izključno novogradnje po zahtevani klasifikaciji, točke pa se priznajo za referenčni posel, ki je bil v predmetnem obdobju zaključen (tj. za posel, za katerega je bil izdan končni račun/situacija in za katerega so bile vse obveznosti s strani referenčnega naročnika poravnane);
- v danem primeru zaključka dela ni mogoče interpretirati z izdajo Potrdila o izvedbi;
- FIDIC pogodbe opredeljujejo dve vrsti potrdil, ki ju izda inženir, in sicer Potrdilo o prevzemu in Potrdilo o izvedbi;
- je v konkretnem primeru inženir izdal dve Potrdili o prevzemu, saj je bil prevzem izveden v dveh delih;
- po prevzemu in izdaji potrdila o prevzemu za izvedena dela teče rok za reklamacijo napak;
- ker se rok za reklamacijo napak še ni iztekel, Potrdila o izvedbi inženir še ni smel izdati;
- se bodo glede na podčlen 14.3 pogodbe zadržana sredstva sprostila, ko bo potekel rok za reklamacijo napak – izvajalec nima pravice zahtevati plačila zadržanih sredstev vse dokler se ne bo iztekel rok za odpravo napak;
- je referenčni naročnik potrdil, da nima nezapadlih obveznosti do izvajalca;
- z razpisno dokumentacijo ni zahteval, da bi (za zaključenost posla) moral biti izdan končni obračun, ampak le, da je bil izdan končni račun oziroma končna situacija, kar pa je v tem primeru bila.

Zoper odločitev o oddaji javnega naročila z dne 5. 2. 2025 je vlagatelj 12. 2. 2025 pravočasno vložil zahtevek za revizijo, s katerim predlaga, naj se izpodbijana odločitev v celoti razveljavi, zahteva pa tudi povrnitev stroškov pravnega varstva. Meni, da je odločitev o zavrnitvi njegove ponudbe in s tem povezano naziranje naročnika napačno, v nasprotju s pravili javnega naročanja, splošnimi pravili obligacijskega prava, obširno vzpostavljeno prakso Državne revizijske komisije, pravno nevzdržno ter da samo dodatno kaže na očitno protipravno ravnanje naročnika. Zahtevku za revizijo prilaga izjavo o podaljšanju veljavnosti ponudbe, pri čemer še poudarja, da je bila njegova ponudba v celoti skladna s pogoji zadevnega javnega razpisa.

Glede ocenjevanja ponudbe izbranega ponudnika po spornem Merilu 3 navaja, da iz izpodbijane odločitve izhaja, da je naročnik pri referenčnem naročniku referenco sicer preverjal, vendar opozarja, da referenca ni ustrezna, pri čemer naj bi bila v zvezi s potrditvijo reference storjena kaznivo dejanje in prekršek. Vlagatelj zatrjuje, da navedena potrditev ne izkazuje, da je bil referenčni posel zaključen, zaradi česar izbrani ponudnik ne bi smel prejeti 5 točk po tem merilu.

Vlagatelj povzema način uporabe Merila 3 in navaja, da je moral biti referenčni posel zaključen (*»izdan je bil končni račun / situacija in vse obveznosti so s strani referenčnega naročnika poravnane«*). Pojasnjuje, da je izbrani ponudnik v ponudbi navedel referenco, opravljeno za Dom upokojencev Ptuj, in sicer *»Izgradnj[o] enote Žabjek«*, pri čemer je navedel tudi datum plačila končne situacije s strani referenčnega naročnika – to je 19. 1. 2024. Zakonita zastopnica referenčnega naročnika je med drugim potrdila, da je bil referenčni posel zaključen, in sicer z izdajo končne situacije in plačilom obveznosti, ki so za referenčnega naročnika zapadle v plačilo, pri čemer pa naj ne bi pojasnila časovno, kdaj pred 1. 10. 2024 naj bi bil posel zaključen in kdaj naj bi bila končna situacija izdana. Naročniku očita, da je po roku za sprejem ponudb spremenil pomen razpisne dokumentacije, saj – glede na preverbo reference – priznava tudi referenco, kjer do 1. 10. 2024 še niso bile izpolnjene vse obveznosti po pogodbi, kar pomeni, da še niso zapadle v plačilo. Poudarja, da je zakonita zastopnica referenčnega naročnika v odgovoru na vlagateljevo zahtevo po preverbi reference pojasnila, da je referenčni posel še vedno v fazi odpravljanja napak, in sicer, da so bile s strani referenčnega naročnika podane reklamacije, po katerih bo izvajalec pripravil končni obračun oziroma končno situacijo. Iz vseh naročnikovih ravnanj naj bi izhajalo, da naročnik na vsak način skuša preferirati izbranega ponudnika, kar naj bi priznal tudi sam predstavnik naročnika A. A., ki je v telefonskem pogovoru s predstavnikom vlagatelja B. B. pojasnil, da ne želi, da bi nov objekt izvajal isti izvajalec, ki pri naročniku že izvaja gradnjo – v dokaz vlagatelj predlaga zaslišanje B. B. Vlagatelj kot problematično izpostavlja sklicevanje izbranega ponudnika na *»Končn[o] situacij[o] št. 23-IRS-0164«*, ki jo je predložil naročniku, saj ta situacija v resnici ni končna, temveč gre za predruženje listine oziroma njene prve strani, ki vsebuje navedbo *»Končna [situacija]«*. Navaja, da je prejeta dokumentacija na prvi strani res označena kot *»Končna situacija št. 23-IRS-0164«*, vendar je oznaka brez podpore v vsebini preostalega dokumenta; v resnici naj bi šlo (le) za novembrsko začasno situacijo, kar naj bi potrjevala tudi njena vsebina (kar vlagatelj v nadaljevanju tudi podrobno razdela). Predlaga, naj Državna revizijska komisija pozove nadzornika Projekt d.d. Nova Gorica na izjasnitev, ali je naveden dokument končna ali začasna situacija, ali je bila končna situacija sploh izdana, ali je izbrani ponudnik izpolnil vse obveznosti po pogodbi, glede na to, da ima naročnik po pogodbi še vedno zadržana sredstva; če nadzorni inženir podatkov ne bo želel posredovati, pa vlagatelj predlaga imenovanje izvedenca gradbene stroke, ki naj poda odgovor na ta vprašanja. Vlagatelj opozarja na neskladje v navedbah naročnika (ki je izjavil, da naj bi bili izdani dve potrdili o prevzemu) in referenčnega naročnika (ki je izjavil, da je bilo izdano le eno potrdilo o prevzemu), kar naj bi pomenilo, da datum plačila končne situacije ni mogel biti 19. 1. 2024, kot navaja naročnik, saj takrat še ni bilo izdano drugo potrdilo o prevzemu del. Vlagatelj sklepa, da je bilo drugo potrdilo o prevzemu del izdano šele v letu 2025, dokument *»Končna situacija št. 23-IRS-0164«* pa tako v resnici ne predstavlja končne situacije. V nadaljevanju pojasnjuje vsebino pogodbe med referenčnim naročnikom in izbranim ponudnikom (ki vključuje splošne in posebne pogoje pogodbe *»Pogoji gradbenih pogodb za gradbena in inženirska dela, ki jih načrtuje naročnik – Rdeča knjiga, 1999«*). Utemeljuje, da plačilo referenčnega naročnika izbranemu ponudniku z dne 19. 1. 2024 ne predstavlja plačila končne situacije, ker ni prišlo do prevzema vseh del po pogodbi, temveč je bilo izdano Potrdilo o prevzemu z navedbo del, ki jih je moral ponudnik še izvesti oziroma končati. Ne glede na to opozarja, da Potrdilo o prevzemu ne dokazuje zaključenosti del, saj navedeno dokazuje Potrdilo o izvedbi (ki ga ureja podčlen 11.9 Splošnih pogojev pogodbe), zato je tudi naročnik zahteval, da mora zavarovanje za dobro izvedbo del veljati še najmanj 120 dni po izdaji Potrdila o prevzemu. Iz pogodbe tudi izhaja, da je bila za zavarovanje pogodbenih obveznosti iz referenčnega posla dogovorjena predložitev garancije za dobro izvedbo del v višini 5 %, poleg tega so bila dogovorjena tudi zadržana sredstva v višini 5 % pogodbene vrednosti. Če naj bi dokument *»Končna situacija št. 23-IRS-0164«* res predstavljal končno situacijo, bi morala biti dela z dnem 19. 1. 2024 s strani referenčnega naročnika ne samo plačana, ampak tudi v celoti prevzeta, kar pomeni, da je lahko referenčni naročnik imel zadržana sredstva še 120 dni, šteto od izdaje Potrdila o prevzemu objekta. Kar pomeni, da če bi bila dela po izpostavljenem dokumentu res vsa zaključena, kot to trdi naročnik, potem bi moral referenčni

naročnik že do 20. 5. 2024 sprostiti vsa zadržana sredstva in izbranemu ponudniku vrniti garancijo za dobro izvedbo del. Prereka navedbe naročnika, da FIDIC pogodba ne pozna garancije za odpravo napak. V 11.3 podčlenu Posebnih pogojev pogodbe je določeno, da mora izvajalec v 10 dneh od prejema Potrdila o prevzemu naročniku predložiti zavarovanje za odpravo napak v garancijskem roku v obliki bančne garancije oziroma ustreznega finančnega zavarovanja pri zavarovalnici, v višini 5 % vrednosti vseh del po pogodbi z DDV. Naročnik v roku 5 dni po prejemu zavarovanja za odpravo napak izvajalcu vrne zavarovanje za dobro izvedbo. Navedenega pa referenčni naročnik do 1. 10. 2024 ni storil, ker vsa dela po Pogodbi do takrat še niso bila zaključena, kar izhaja iz vsebine »Končn[e] situacije št. 23-1RS-0164«, kjer je iz rekapitulacije jasno razvidno, da dela po pogodbi za izvedbo referenčnega posla še niso bila v celoti zaključena, iz dejstva zadržanih sredstev, ter iz naročnikovega priznanja, da sta bili izdani dve potrdili o prevzemu, pri čemer drugo potrdilo do dne 11. 12. 2024 še ni bilo izdano, kar je navedla zakonita zastopnica referenčnega naročnika v elektronskem sporočilu z dne 11. 12. 2024. V povzetku vlagatelj tako zatrjuje, da:

- referenčni posel ni zaključen, ker ni izdano potrdilo o izvedbi in končni obračun;
- je referenčni posel v fazi odpravljanja napak, za katere se ne ve, ali jih bo izbrani ponudnik sploh odpravil;
- izbrani ponudnik trdi, da je izdal končno situacijo, ki naj bi bila s strani referenčnega naročnika dne 19. 1. 2024 plačana, pri čemer pa iz vsebine izhaja, da gre za začasno situacijo za dela izvedena v mesecu septembru 2023 in da vsa dela po pogodbi še niso bila zaključena;
- očitno v obdobju do 19. 1. 2024 dela niso bila v celoti zaključena in prevzeta, temveč je prišlo do delnega prevzema, kar priznava tudi naročnik, ki navaja, da sta bili izdani dve potrdili o prevzemu, kar pomeni, da ob izdaji prvega potrdila o prevzemu, ki je moral biti glede na vračilo prvega dela zadržanih sredstev izdano pred 19. 1. 2024, ni mogla biti izdana končna situacija, ker dela niso bila v celoti prevzeta;
- dela niso bila v celoti zaključena, kar izhaja tudi iz elektronskega sporočila zakonite zastopnice referenčnega naročnika, ki je decembra 2024 pojasnila, da še poteka odprava napak;
- so bila zadržana sredstva kot finančno zavarovanje za dobro izvedbo del in da niso bila vrnjena kot garancija za odpravo napak, kar dokazuje, da napake na objektu očitno še niso odpravljene.

Izbrani ponudnik se je z vlogo z dne 20. 2. 2025 izjasnil o vlagateljevih navedbah. Kot zmotne oziroma napačne označuje navedbe vlagatelja glede problematike veljavnosti njegove ponudbe. Zavrača tudi očitke, ki se nanaša na referenco »Izgradnja enote Žabjek«, katero je naročnik ocenil s 5 točkami. Povzema naročnikove zahteve in navaja, da iz njih ne izhaja, da naj bi se štel referenčni posel za zaključenega, ko bi bilo izdano Potrdilo o izvedbi, saj je za zaključek referenčnega posla pomembno le, da je izdana končna situacija oziroma končni račun, kar je bilo storjeno, in da so vse obveznosti referenčnega naročnika do izvajalca poravnane, kar prav tako drži. Vlagatelj naj bi poskušal prikazati, da je treba zaradi specifičnosti FIDIC pogodbe zaključek posla interpretirati z izdajo Potrdila o izvedbi. Če naročnik tega ni zapisal na ta način, je takšna interpretacija zmotna. Poleg tega FIDIC pogodbe razlikujejo med dvema vrstama potrdil, ki ju izda inženir, in sicer med Potrdilom o prevzemu in Potrdilom o izvedbi. V rdeči FIDIC knjigi se prevzem del izvede s Potrdilom o prevzemu. Dolžnost prevzema nastopi, ko so dela končana in ko so opravljeni preskusi ob dokončanju. Dela se štejejo za dokončana takrat, ko so dokončana vsa dela, ki so v Pogodbi navedena kot potrebna za dele ali odseke, nedokončana pa lahko ostanejo dela, ki ne vplivajo v veliki meri na uporabo. Podčlen 8.2 Splošnih pogojev rdeče knjige določa pojem, »da jih šteje za dokončane za namene prevzema«, kar nakazuje, da je pravni standard dokončanja del pri vprašanju prevzema drugačen kakor v zvezi z drugimi vprašanji Pogodbe (na primer pri izdaji Potrdila o izvedbi itd.). Pred prevzemom naročnik nima pravice uporabljati objekta ali kateregakoli njegovega dela. Potrdilo o prevzemu ima z vidika klasičnega gradbenega prava

naravo primopredaje. Potrdilo o prevzemu se izda torej po tem, ko izvajalec poda Izjavo o dokončanju pogodbenih del. FIDIC Pogodba med drugim tudi določa, da ima izvajalec pravico zahtevati od inženirja izdajo Potrdila o prevzemu za del objekta, ki ga je naročnik začel uporabljati, kar ustreza dejanski primopredaji, ki jo določa 112. uzanca Posebnih gradbenih uzanc 2020 (v nadaljevanju: PGU 2020). Potrdilo o izvedbi pa inženir izda ob zaključku vseh pogodbenih aktivnosti, in sicer potem, ko preteče rok za reklamacijo napak oziroma ko izvajalec odpravi vse v roku za reklamacijo napak pravočasno opažene in notificirane napake. Če bi Potrdilo o izvedbi želeli vključiti v institut klasičnega gradbenega prava, bi bilo izdano po tem, ko izteče jamčevalni rok za odpravo napak. Torej bi bilo ob primopredaji izdano Potrdilo o prevzemu, po izteku roka za odpravo napak pa bi bilo izdano Potrdilo o izvedbi del. V primeru spornega referenčnega posla je inženir izdal dve Potrdili o prevzemu, saj je bil prevzem izveden v dveh delih. Po prevzemu in izdaji Potrdila o prevzemu pa za izvedena dela teče rok za reklamacijo napak. Ker se rok za reklamacijo napak še ni iztekel, Potrdila o izvedbi inženir še ni smel izdati. Izbrani ponudnik kot neutemeljene označuje navedbe in dokaze vlagatelja, ki zatrjuje in dokazuje, da končni obračun (v smislu podčlena 14.11 SPP) še ni mogel biti izdan. Navedeno drži in izbrani ponudnik niti ne zanika, a poudarja, da naročnik pri Merilu 3 ni zahteval, da bi moral biti izdan bodisi končni obračun iz podčlena 14.11, bodisi končni obračun iz 115. uzance PGU 2020, ampak (le), da je bila izdana končna situacija oziroma končni račun (v smislu podčlena 14.10 SPP ali 61. uzance PGU 2020). Končna situacija je bila v konkretnem primeru izdana, zato ne more biti sporno, da je ta del zahteve naročnika iz Merila 3 izpolnjen. Na podlagi definicije pojma obveznosti, je mogoče določilo naročnika pri Merilu 3 razumeti le na način, da se referenčni posel šteje za zaključenega, če (ko) so poravnane vse (zapadle) obveznosti referenčnega naročnika. S tem ko je naročnik pri presoji, ali je referenčni posel zaključen, upošteval le zapadle obveznosti, ne pomeni, da je naročnik drugače interpretiral zahtevo in da jo je spreminjal, kot poskuša zmotno prikazati vlagatelj. S tem, ko je naročnik in tudi referenčni naročnik potrdil, da nima zapadlih obveznosti do izvajalca, je potrdil ravno to, kar je zahtevano, to je, da ne obstajajo obveznosti, ki bi jih referenčni naročnik še imel do izvajalca. Če bi obveznosti obstajale, bi imel izvajalec pravico terjati izpolnitev, torej plačilo zadržanih sredstev. A glede na vlogo in naravo zadržanih sredstev pri referenčnem poslu, plačila zadržanih sredstev izvajalec nima pravice zahtevati vse dokler ne bo iztekel rok za reklamacijo napak. To pa nujno pomeni, da je izpolnjen tudi drugi element referenčne zahteve, ki opredeljuje, kdaj se referenčni posel šteje za zaključenega. V izjasnitvi izbrani ponudnik še poudarja, da iz elektronskega sporočila kontaktne osebe pri referenčnem naročniku nikakor ne izhaja, da referenčni posel še ni zaključen in se na projektu odpravljajo napake; iz zadevnega sporočila izhaja le to, da je:

- bil referenčni posel dokončan;
- bilo zanj pridobljeno pravnomočno uporabno dovoljenje (ki ga izbrani ponudnik tudi prilaga);
- objekt v uporabi;
- bilo izvajalcu izdano Potrdilo o prevzemu (po podčlenu 10.1 Splošnih pogojev pogodbe);
- izvajalec referenčnemu naročniku izdal končni (ob)račun ob dokončanju del (po podčlenu 14.10 Splošnih pogojev pogodbe);
- v teku rok za odpravo napak, ki se bo zaključil z izdajo potrdila o izvedbi po podčlenu 11.9 Splošnih pogojev pogodbe.

Iz elektronskega sporočila pa ne izhaja, da naj bi bile na objektu reklamirane kakršnekoli napake, ki naj bi se domnevno odpravljale, kot napačno trdi vlagatelj. Pojasnjuje da je bil prevzem pri referenčnem poslu izveden v dveh delih, inženir pa je zato izdal dve potrdili o prevzemu (potrdilo o prevzemu dela del meseca maja 2023, potrdilo o prevzemu vseh dokončanih del pa novembra 2023 – obe tudi prilaga). Izbrani ponudnik zahteva povrnitev stroškov za sestavo te vloge.

Naročnik je z dokumentom št. 430-0009/2024-50 z dne 24. 2. 2025 zahtevke za revizijo zavrnil in posledično zavrnil tudi zahtevo za povrnitev stroškov pravnega varstva. V celoti zavrača prvi revizijski razlog, ki se nanaša na veljavnost ponudbe – zavrača očitke, da bi moral vlagatelj

pozivati k podaljšanju veljavnosti ponudbe. Zavrača tudi očitke, ki se nanašajo na sporno referenco izbranega ponudnika in njeno ocenjevanje v okviru Merila 3. Ne glede na različno poimenovanje dokumentov naj bi bilo jasno, da tako izbrani ponudnik kot referenčni naročnik smatrata referenčni posel za končan v smislu izdanega končnega računa in poplačila vseh zapadlih obveznosti. Morebitna zadržana sredstva zaradi zavarovanja posla pa sodijo v sfero zavarovanja dobre izvedbe del in ne sodijo v sfero plačila za storitve gradnje. Naročnik smiselno povzema navedbe izbranega ponudnika oziroma sledi navedbam izbranega ponudnika glede vrst potrdil, ki jih opredeljujejo pravila FIDIC, ter glede potrdil, ki so bila izdana v primeru referenčnega posla. Zavrača očitke, da v dvomu ni preveril točnosti informacij in dokazil – referenco je preveril pri referenčnem naročniku in ne glede na nezadovoljstvo vlagatelja s pridobljenim odgovorom ni dolžan še dodatno preverjati reference. Poudarja, da je družba Projekt d.d., Nova Gorica (kot nadzor), v drugem Potrdilu o prevzemu potrdila, da so z dnem 29. 11. 2023 ustrezno zaključena vsa dela in ni bistvenih pomanjkljivosti, ki vplivajo na uporabo objekta. Smiselno enako kot izbrani ponudnik navaja tudi glede elektronskega sporočila referenčnega naročnika z dne 11. 12. 2024, na katerega se sklicuje vlagatelj. Sledi tudi pojasnilom izbranega ponudnika glede očitka, da naj dokument »Končna situacija št. 23-IRS-0164« ne bi predstavljal končne situacije, saj je (kot trdi) iz celotne dokumentacije razvidno, da gre za končno situacijo – dodaja, da se dela na referenčnem projektu več ne izvajajo in da ni prišlo do nadaljnjih plačil, kar izhaja že iz naročnikovih preveritev (v aplikaciji ERAR) v različnih fazah postopka. Glede telefonskih pozivov, ki jih navaja vlagatelj, pa naročnik pojasnjuje, da so bili izključno enostranski, sproženi s strani vlagatelja, v različnih fazah predmetnega postopka (tudi SMS sporočila). V času po odločitvi Državne revizijske komisije se je vsebina klicev vložnika nanašala predvsem na dajanje predlogov glede preverjanja reference izbranega ponudnika, ki so ob opominjanju vlagatelja, da gre za EU sredstva in neugodne roke ter možnostjo ponovne vložitve (dovoljenih) pravnih sredstev, naročniku vzbujali občutek, da prejema od vlagatelja navodila, kje naj dotično referenco preverja. Ker je naročnik tako komunikacijo že v osnovi zaradi poteka predmetnega postopka smatral kot neustrezno, je na to opozoril in posledično zaostril komunikacijo z vložnikom. Šele po nedvoumnem opozorilu, da je taka komunikacija neprimerna, naj bi vložnik z njo prenehal.

Naročnik je Državni revizijski komisiji 25. 2. 2024 odstopil dokumentacijo o postopku oddaje javnega naročila in dokumentacijo o predrevizijskem postopku.

Vlagatelj se je 27. 2. 2025 opredelil do naročnikovih navedb. Vztraja pri pravovarstvenem predlogu in očitkih iz zahtevka za revizijo. Še dodatno pojasnjuje, zakaj bi se moral naročnik v času sprejemanja odločitve o zavrnitvi njegove ponudbe zavedati, da lahko vlagatelj svojo ponudbo podaljša in da veljavnost ponudbe ni predpogoj za sklenitev pogodbe, navedeno pa lahko vpliva na sprejem odločitve o oddaji javnega naročila – naročnik bi se lahko tveganju napačne odločitve izognil tako, da bi vlagatelja predhodno pozval na izjasnitev, ali prvotna ponudba še velja. Glede reference izbranega ponudnika s sklicevanjem na PGU 2020 in pogodbeno določila kot napačne označuje navedbe naročnika, da na zaključek posla zadržana sredstva ne vplivajo – zavzema stališče, da zadržana sredstva v obravnavanem primeru dokazujejo, da dela po pogodbi niso bila v celoti izvedena. Zadržana sredstva so in predstavljajo terjatev izvajalca do naročnika iz naslova izvedenih del. Vztraja tudi pri stališču, da izdaja Potrdila o prevzemu ne dokazuje dokončnosti vseh del po pogodbi, temveč to dokazuje Potrdilo o izvedbi. Glede na zadevno določilo razpisne dokumentacije naj bi bil edini logičen zaključek, da je posel zaključen, ko je izdan končni (ob)račun in se obe stranki dogovorita o končnem plačilu, pri čemer ne smejo ostati sporne postavke – končna situacija naj nikakor ne bi mogla biti (le) zadnja v nizu izdanih začasnih situacij, pač pa zgolj končna situacija v smislu »končnega obračuna (situacije)« v skladu z določili FIDIC oziroma »končna situacija« v smislu PGU 2020. Vlagatelj dalje pojasnjuje razliko med računom in situacijo. Kot problematično še dodaja, da prva stran »Končn[e] situacij[e] št. 23-IRS-0164« ni podpisana s strani nadzornega organa, zato ne bi smela biti upoštevana. Naročnik naj niti ne bi oporekal vlagatelju v tem, da iz aplikacije ERAR

izhaja, da je bila dne 19. 1. 2024 s strani referenčnega naročnika plačana začasna situacija za mesec november 2023 v višini 123.843,47 EUR in ne končna situacija za razliko od referenčnega posla »Izgradnja nove podružnične osnovne šole na Marjeti«. Vlagatelj meni, da iz elektronskega sporočila direktorice referenčnega naročnika jasno izhaja, da še vedno potekajo reklamacije, zato ima zadržana sredstva.

Državna revizijska komisija je vlagatelju 7. 3. 2025 posredovala vlogo izbranega ponudnika z dne 20. 2. 2025 s prilogami (vključno z obema Potrdiloma o prevzemu in primopredajnim zapisnikom referenčnega posla).

Vlagatelj se je do prejetega opredelil z vlogo z dne 10. 3. 2025.

Po pregledu dokumentacije o javnem naročilu ter preučitvi navedb vlagatelja, naročnika in izbranega ponudnika je Državna revizijska komisija odločila tako, kot izhaja iz izreka tega sklepa, iz razlogov, ki so navedeni v nadaljevanju.

Med strankama je sporno ocenjevanje ponudbe izbranega ponudnika po enem izmed meril – vlagatelj zatrjuje, da bi bila v primeru pravilnega ocenjevanja po Merilu 3 najugodnejša njegova ponudba in ne ponudba izbranega ponudnika.

Naročnik odda javno naročilo na podlagi meril ob upoštevanju določb 84., 85. in 86. člena ZJN-3 po tem, ko preveri, da so izpolnjeni naslednji pogoji:

- a) ponudba je skladna z zahtevami in pogoji, določenimi v obvestilu o javnem naročilu ter v dokumentaciji v zvezi z oddajo javnega naročila, po potrebi ob upoštevanju variant iz 72. člena tega zakona in
- b) ponudbo je oddal ponudnik, pri katerem ne obstajajo razlogi za izključitev iz 75. člena tega zakona in izpolnjuje pogoje za sodelovanje ter izpolnjuje pravila in merila iz 82. in 83. člena tega zakona, če so bila določena.

Skladno s prvim odstavkom 84. člena ZJN-3 naročnik odda javno naročilo na podlagi ekonomsko najugodnejše ponudbe. Osmi odstavek istega člena določa še, da merila za oddajo javnega naročila ne smejo imeti za posledico, da je z njimi naročniku podeljena neomejena svobodna izbira. Merila za izbiro morajo zagotoviti možnost učinkovite konkurence, spremljati pa jih morajo podrobni opisi, ki omogočajo učinkovito preverjanje informacij, ki jih predložijo ponudniki, da se oceni, kako ponudba izpolnjuje merila za oddajo javnega naročila. V primeru dvoma mora naročnik preveriti točnost informacij in dokazil, ki jih je glede meril za oddajo javnega naročila predložil ponudnik.

Naročnik je v točki »2.3 Merila za izbiro najugodnejše ponudbe« v dokumentu »Navodila ponudnikom za izdelavo ponudbe« (v nadaljevanju tudi: razpisna dokumentacija) napovedal, da bo izbira najugodnejše ponudbe potekala po kriteriju ekonomsko najugodnejše ponudbe, in sicer:

»Kot ekonomsko najugodnejša bo ugotovljena ponudba, ki bo dosegla največ točk po merilih v nadaljevanju:

Merilo 1: Ponudbena cena

Utež: 0,9

Ponudnik, ki bo ponudil najnižjo ponudbeno ceno bo točkovan z 90 točkami. Ostali ponudniki bodo prejeli sorazmerno manj točk, po naslednji formuli $T1 = \text{najnižja ponudbena cena} \times 90 / \text{ponudbena cena ocenjevanega ponudnika}$

Merilo 2: Bonitetna ocena

Utež: 0,05

Upošteva se bonitetna ocena po merilu Basel II, ki temelji na podatkih poslovanja za leto 2023. Ponudnik mora imeti najmanj bonitetno oceno SB 6.

*Ponudnik z bonitetno oceno SB 6 po tem merilu prejme 0 točk.
Ponudnik z bonitetno oceno SB 5 po tem merilu prejme 1 točko.
Ponudnik z bonitetno oceno SB 4 po tem merilu prejme 2 točki.
Ponudnik z bonitetno oceno SB 3 po tem merilu prejme 3 točke.
Ponudnik z bonitetno oceno SB 2 po tem merilu prejme 4 točke.
Ponudnik z bonitetno oceno SB 1 po tem merilu prejme 5 točk.*

Upošteva se bonitetna ocena ponudnika, ki v ponudbi prevzema najmanj 50 % vrednosti GOI del. V primeru skupine dveh ponudnikov, v kateri vsak partner prevzema 50 % GOI del, se upošteva bonitetna ocena vodilnega partnerja.

Merilo 3: Referenca za novogradnjo objektov s kvalifikacijsko številko 11302 Stanovanjske stavbe za druge posebne družbene skupine

Utež: 0,05

Upošteevajo se reference v zadnjih petih (5) letih, šteto od dneva objave obvestila o tem naročilu na Portalu javnih naročil, ki jih ima ponudnik (v skupini subjektov vodilni ponudnik) kot glavni izvajalec.

Za referenčni posel štejejo izključno novogradnje po zahtevani klasifikaciji.

Naročnik bo točke po tem merilu pripoznal za referenčni posel, ki je bil v predmetnem obdobju zaključen (izdan je bil končni račun / situacija in vse obveznosti so s strani referenčnega naročnika poravnane). Naročnik si pridržuje pravico referenco preveriti pri referenčnem naročniku in ga zaprositi za oceno referenčnega posla. Referenca bo pripoznana, v kolikor bo referenčni posel s strani referenčnega naročnika ocenjen za kakovostnega, pravočasnega in strokovnega, pri čemer mora prejeta ocena znašati najmanj 4 na lestvici od 1 do 5 (pri čemer je ocena 1 nezadostno in ocena 5 odlično).

Ponudnik, ki bo izkazal referenco v največji višini (brez DDV) bo točkovan s 5 točkami. Ostali ponudniki bodo prejeli sorazmerno manj točk.

Ponudnik referenco vpiše v obrazec Predračun.«

Izbrani ponudnik je v obrazec »Predračun« v zvezi s spornim merilom 3 vpisal referenčni posel z nazivom »Dom upokoјencev Ptuj, Izgradnja enote Žabjek« z vrednostjo del 14.586.200,75 EUR (brez DDV), pri čemer je kot datum plačila končnega računa/situacije s strani referenčnega naročnika za izvedeno gradnjo vpisal datum 19. 1. 2024 – opisano dejansko stanje je med strankama nesporno.

Nesporno med strankama je tudi, da je naročnik na referenčnega naročnika Dom upokoјencev Ptuj dne 27. 11. 2024 naslovil poziv za preverbo reference. Zakonita zastopnica referenčnega naročnika je v odgovoru po elektronski pošti dne 28. 11. 2024 potrdila, da:

- potrjena referenca izpolnjuje časovno komponento (reference iz zadnjih petih let);*
- novogradnja spada po klasifikaciji med 11302 Stanovanjske stavbe za druge posebne družbene skupine;*

- je referenčni posel zaključen – z izdajo končne situacije in plačilom obveznosti, ki so zapadle v plačilo;
- ocenjuje ponudnika na tej novogradnji kot kakovostnega, pravočasnega in strokovnega.

Ne glede na navedeno vlagatelj v postopku pravnega varstva zatrjuje, da referenčni posel ni zaključen, v zvezi s čimer izpostavlja tako razloge v prid trditve, da ni bil izdan končni račun oziroma končna situacija, kot razloge v prid trditve, da vse obveznosti s strani referenčnega naročnika niso poravnane.

Državna revizijska komisija uvodoma ugotavlja, da je naročnik zaključenost referenčnega posla (gradnje) kot enega od elementov za upoštevnost reference pri ocenjevanju ponudb opredelil z dvema kriterijema, ki morata biti podano kumulativno; le v okviru teh dveh kriterijev je torej mogoče presojati zaključenost referenčnega posla.

Prvi od teh kriterijev se nanaša na vprašanje, ali je bil(a) v okviru referenčnega posla že izdan končni račun ali končna situacija (in ne na vprašanje zaključenosti vseh obveznosti po pogodbi, kot to mestoma interpretira vlagatelj). Pri tem ni jasna navedba vlagatelja o tem, da naj bi naročnik spremenil interpretacijo ustreznosti referenc s tem, ko »v izpodbijani odločitvi trdi, da pri merilu 3 ni zahteval, da bi moral biti izdan končni obračun, temveč le končna situacija«, saj je naročnik s to navedbo zgolj povzel relevantno vsebino razpisne dokumentacije, skladno s katero se za zadostitev prvemu kriteriju šteje tudi končna situacija. Razpisna dokumentacija nikakor ne daje podlage za zaključek, da bi v okviru prvega kriterija bil upošteven le končni račun oziroma obračun, za kar se zavzema vlagatelj. Vlagatelj je prepozen z navedbami (zlasti v vlogi z dne 27. 2. 2025), s katerimi uveljavlja, da naj bi bil »edini logičen zaključek, da je posel zaključen ko je izdan končni račun oz. obračun in se obe stranki dogovorita o končnem plačilu, pri čemer ne smejo ostati sporne postavke« in o neustreznosti končne situacije kot načina dokazovanja zaključenosti referenčnega posla; vlagatelj s temi navedbami v bistvu oporeka vsebini razpisne dokumentacije, s tem pa je upošteva določbe 25. člena ZPVPJN o rokih za vložitev zahtevka za revizijo prepozen. Že na tej podlagi so zato nerelevantne tudi s tem povezane navedbe vlagatelja o tem, da naj bi enako stališče zavzemal tudi izbrani ponudnik v prejšnjem postopku pravnega varstva.

Med strankama ni sporno, da je bil obravnavani referenčni posel izveden po določitih pogodbe FIDIC – Pogoji gradbenih pogodb za gradbena in inženirska dela, ki jih načrtuje naročnik – Rdeča knjiga, 1999. Ob upoštevanju, da naročnik – kot pravilno opozarja izbrani ponudnik – ni razmejeval med referenčnimi posli, izvedenimi po določitih gradbene pogodbe [649.–665. člen Obligacijskega zakonika (Uradni list RS, št. 83/2001 s sprem.)] ob upoštevanju PGU 2020, in posli, izvedenimi po določitih FIDIC pogodbe, referenčnega posla ni mogoče šteti za neustreznega zgolj zato, ker je bil izveden po pravilih FIDIC; treba pa je uporabljene pojme (zlasti termin »končna situacija«) ustrezno interpretirati glede na kontekst, v katerem so uporabljeni.

Kot ključno vlagatelj zatrjuje, da naj dokument »Končna situacija št. 23-IRS-0164« (na podlagi katerega je bilo izvedeno plačilo 19. 1. 2024, na katerega se je v obrazcu »Predračun« skliceval izbrani ponudnik) ne bi predstavljala končne situacije, pač pa začasno, kar utemeljuje s številnimi razlogi. Državna revizijska komisija ugotavlja, da vlagatelju v zatrjevanem ni mogoče pritrditi, kot bo pojasnjeno v nadaljevanju.

Državna revizijska komisija ugotavlja, da iz odgovora zakonite zastopnice referenčnega naročnika na vlagateljevo zahtevo po preverjanju referenc v nasprotju z zatrjevanjem vlagatelja ne izhaja, »da je referenčni posel še vedno v fazi odpravljanja napak« ter »da so bile s strani referenčnega naročnika podane reklamacije, po kateri[h] bo izvajalec pripravil končni obračun oz.

končno situacijo»; iz odgovora zakonite zastopnice po presoji Državne revizijske komisije izhaja ravno nasprotno – zakonita zastopnica je potrdila, da je:

- bila enota Žabjak dokončana;
- bilo za objekt pridobljeno pravnomočno uporabno dovoljenje,
- bilo izvajalcu izdano Potrdilo o prevzemu;
- izvajalec izstavil »*končni obračun ob dokončanju del (podčlen 14.10 FIDIC Rdeče knjige)*«;
- je objekt v uporabi.

Ob upoštevanju navedenega ter potrditve reference (z dne 28. 11. 2024, kjer je bilo delo ponudnika ocenjeno za kakovostno, pravočasno in strokovno) je navedbo referenčnega naročnika, da je »[...] v teku še vedno rok za odpravo napak (reklamacije), ki se bo zaključil z izdajo potrdila o izvedbi [...]«, razumeti kot pojasnilo, da je bil v času priprave odgovora v teku rok, v katerem je (skladno s sklenjeno pogodbo) napake še mogoče reklamirati, ne pa na način, da naj bi bile s strani referenčnega naročnika podane reklamacije, ki naj bi se odpravljale. Tudi vlagatelj v nobeni vlogi ne zatrjuje ničesar o tem, kakšne napake naj bi referenčni naročnik sploh reklamiral oziroma kakšne napake naj bi bile prisotne ali se odpravljale, saj zatrjevanja o obstoju napak utemeljuje zgolj z eno od možnih interpretacij ene od povedi v dopisu referenčnega naročnika, ki pa – upošteva tudi vso preostalo vsebino pojasnil referenčnega naročnika (zlasti oceno ponudnika kot kakovostnega, pravočasnega in strokovnega v potrditvi reference naročniku) – zatrjevanega niti ne potrjuje.

Vlagatelj dalje neutemeljeno zatrjuje, da naj bi bilo iz odgovora zakonite zastopnice referenčnega naročnika razvidno, da končna situacija ni bila izdana, s čimer pa ni mogoče soglašati. Iz odgovora je – kot že pojasnjeno – popolnoma jasno razvidno, da je izvajalec izstavil »*končni obračun ob dokončanju del (podčlen 14.10 FIDIC Rdeče knjige)*«, kar je šteti za ustrezno končne situacije, ki jo je za upoštevnost reference zahteval naročnik. Kot že pojasnjeno, naročnik ni ločeval med različnimi pravnimi podlagami referenčnih poslov. PGU 2020 v 61. uzanci določajo, da se z začasnimi situacijami obračunava vrednost del, izvedenih med gradnjo, končno situacijo pa sestavi izvajalec in jo predloži v izplačilo po opravljenem sprejemu in izročitvi izvedenih del. Nedvomno bi bilo mogoče v obravnavanem primeru kot ustrezen šteti referenčni posel, kjer bi bila izdana končna situacija v smislu opredelitve v PGU 2020. Ker je treba primerljive situacije obravnavati enako, pa je treba zato kot ustrezen šteti tudi referenčni posel, kjer je gradnja potekala po določilih pogodbe FIDIC in je bil izdan smiselno primerljiv dokument – tj. »*Obračun (situacija) ob dokončanju*« iz podčlena 14.10 Splošnih pogojev pogodbe. Skladno z omenjenim podčlenom mora izvajalec v 84 dneh po prejetju Potrdila o prevzemu del predložiti inženirju šest kopij obračuna (situacije) ob dokončanju z dokaznimi dokumenti v skladu s podčlenom 14.3 »*Prošnja za potrdilo o vmesnem plačilu*«, ki navaja:

- a) vrednost celotnega dela, izvedenega v skladu s Pogodbo do datuma, navedenega v Potrdilu o prevzemu del;
- b) vse druge vsote, za katere izvajalec meni, da je do njih upravičen, in
- c) oceno vseh drugih zneskov, za katere izvajalec meni, da bo postal do njih upravičen po Pogodbi. Ocenjene zneske je treba posebej prikazati v tem končnem obračunu (situaciji).

Skladno s podčlenom 10.1 »*Prevzem del in odsekov del*« Splošnih pogojev pogodbe (ob hkratnem upoštevanju Posebnih pogojev pogodbe, ki dopolnjujejo in dodajajo posebne pogodbene klavzule splošnim pogodbenim pogojem) naročnik prevzame dela, (i) ko so dokončana v skladu s Pogodbo in z izjemo tega, kar določa pododstavek a) spodaj, in (ii) ko se izda Potrdilo o prevzemu za dela ali se smatra, da je bilo izdano v skladu s tem podčlenom. S Posebnimi pogoji pogodbe sta s stranki v konkretnem primeru dogovorili še, da je (bil) pogoj za izdajo Potrdila o prevzemu tudi uspešno izveden komisijski pregled, ki vključuje odpravljene pomanjkljivosti, ugotovljene na komisijskem pregledu, in izdaja uporabnega dovoljenja. Omenjeni pododstavek a) podčlena 14.10 sicer še določa, da mora inženir v roku 28 dni po prejemu prošnje

izvajalca in uspešno izvedenem komisijskem pregledu ter izdanem uporabnem dovoljenju letemu izdati Potrdilo o prevzemu in pri tem navesti datum, ko so bila dela ali odsek dokončani v skladu s Pogodbo, razen za morebitna manjša še neopravljena dela in napake, ki ne bodo v veliki meri vplivale na uporabo teh del ali odseka za njihov predviden namen (ali do tedaj ali medtem, ko bo to delo dokončano in te napake odpravljene). Smiselno enako je pojasnjeval tudi izbrani ponudnik v vlogi, s katero se je opredelil do navedb naročnika, vlagatelj pa v vlogi z dne 10. 3. 2025 za napačno označuje navedbo izbranega ponudnika, da »se skladno s podčlenom 10.1. Splošnih pogojev pogodbe po Rdeči FIDIC knjigi dela štejejo za dokončana, če / ko so izvedena v skladu s pogodbo in so primerna za uporabo«, ter hkrati zatrjuje, da »[d]oločilo podčlena 11.9 Splošnih pogojev FIDIC jasno določa, da se dela štejejo za dokončana tedaj, ko inženir izda Potrdilo o izvedbi, ki navaja datum, ko je izvajalec izvršil svoje obveznosti po Pogodbi«. Državna revizijska komisija opozarja, da vlagatelj napačno citira in interpretira zadevna določila Pogojev gradbenih pogodb za gradbena in inženirska dela, ki jih načrtuje naročnik: podčlen 10.1 »Prevzem del in odsekov« Splošnih pogojev pogodbe se namreč nanaša na dokončanost del [na podlagi česar inženir izda Potrdilo o prevzemu, izvajalec pa zatem obračun (situacijo) ob dokončanju], podčlen 11.9 pa na zaključek pogodbenih aktivnosti po preteku rokov za reklamacijo napak oziroma odpravi vseh napak (na podlagi česar inženir izda še Potrdilo o izvedbi) in torej ne na dokončanost del izvajalca, kot to trdi vlagatelj.

Vlagatelj na tem mestu neutemeljeno omejujoče tolmači razpisno dokumentacijo na način, skladno s katerim bi bil za ustreznost reference gradnje po Rdeči knjigi FIDIC upošteven le tisti posel, kjer je bilo že izdano Potrdilo o izvedbi in njemu sledeči »končni obračun (situacija)« v smislu podčlena 14.11; za tako vlagateljevo interpretacijo ni podlage v razpisni dokumentaciji – naročnik ni zahteval Potrdila o izvedbi (ali celo obračuna, ki ga skladno s podčlenom 14.11 Splošnih pogojev pogodbe izvajalec pripravi po prejetju Potrdila o izvedbi), ampak končno situacijo. Izbrani ponudnik utemeljeno opozarja, da Potrdilo o izvedbi inženir izda ob zaključku pogodbenih aktivnosti, in sicer po tem, ko preteče rok za reklamacijo napak oziroma ko izvajalec odpravi vse v roku za reklamacijo napak pravočasno opažene in notificirane napake, ter da bi v smislu klasičnega gradbenega prava bilo Potrdilo o izvedbi izdano po izteku jamčevalnega roka za odpravo napak – Državna revizijska komisija taki interpretaciji izbranega ponudnika v celoti pritrdjuje.

Referenčni naročnik je izrecno potrdil, da je bilo izvajalcu izdano Potrdilo o prevzemu – Državna revizijska komisija pripominja, da sta bili sicer izdani dve Potrdili o prevzemu:

1. »POTRDILO O PREVZEMU DELA DEL«, s katerim je inženir potrdil, da so z dnem 9. 5. 2023 ustrezno zaključena dela (brez bistvenih pomanjkljivosti) na objektu »Novogradnja doma starejših občanov, Dom upokoencev Ptuj, enota Žabjak - LEVA LAMELA - ureditev prostorov za začasne nastanitve in dnevno varstvo v I. nadstropju leve lamele«;
2. »POTRDILO O PREVZEMU«, s katerim je inženir potrdil, da so z dnem 29. 11. 2023 ustrezno zaključena vsa dela in ni bistvenih pomanjkljivosti, ki vplivajo na uporabo objekta »Novogradnja doma starejših občanov, Dom upokoencev Ptuj, enota Žabjak«. V potrdilu je navedeno še, da:
 - je bilo uporabno dovoljenje za I. fazo pridobljeno 25. 4. 2023, uporabno dovoljenje za II. fazo pa 24. 11. 2023;
 - je bil za pomanjkljivosti na objektu izveden pregled 28. 11. 2023, rok za odpravo pomanjkljivosti je do 8. 12. 2023.
 - je do izdaje Potrdila o izvedbi izvajalec dolžan odpraviti vse morebitne pomanjkljivosti in napake skladno s členom 11 »Odgovornost za napake« Pogojev pogodb za gradbena in inženirska dela, ki jih načrtuje naročnik (FIDIC Rdeča knjiga, prva izdaja 1999).

Vse navedeno je skladno tudi z dokumentom »ZAPISNIK O KONČNI PRIMOPREDAJI IZVEDENIH DEL« z dne 19. 12. 2023, s podpisom katerega je referenčni naročnik prevzel

izvedena dela v last, posest in upravljanje ter izjavil, da so med njim in izvajalcem izpolnjene vse obveznosti, izhajajoče iz gradbene pogodbe, ter da na dan podpisa tega zapisnika nima do izvajalca nikakršnih drugih zahtev, razen zahtev navedenih v tem zapisniku. Vsi navedeni dokumenti so bili vlagatelju posredovani kot priloga izjasnitve izbranega ponudnika o zahtevku za revizijo, o njih pa se je izjasnil z vlogo z dne 10. 3. 2025. Vlagatelj v tej vlogi trdi, da iz Potrdila o prevzemu z dne 29. 11. 2023 izhaja, da je bil prevzet le del (vseh) del in ne vsa dela; Državna revizijska komisija ugotavlja, da v zadevnem Potrdilu o prevzemu za vlagateljevo trditev ni podlage, saj se potrdilo izrecno nanaša na »vsa dela«, na drugačen zaključek pa ne vpliva dejstvo, da je bil izvajalcu določen rok za odpravo pomanjkljivosti, ki jih gre glede na vsebino siceršnjega potrdila in že predstavljene določbe podčlena 10.1 »Prevzem del in odsekov del« Splošnih pogojev pogodbe in Posebnih pogojev pogodbe šteti za nebistvene pomanjkljivosti, ki ne vplivajo na status (ne)dokončanosti del in upravičenost inženirja izdati Potrdilo o prevzemu. Vlagatelj še trdi, da naj bi inženir izbranemu ponudniku v Potrdilu o prevzemu z dne 29. 11. 2023 jasno zapisal, »da se bodo [dela] štela za dokončana, ko bo opravil vse napake in šele nato mu bo izdal Potrdilo o izvedbi«; Državna revizijska komisija ugotavlja, da v Potrdilu o prevzemu citirano (ali po vsebini temu ustrezajoče) ni zapisano.

Ni jasno, na kaj meri vlagatelj z zatrjevanjem, da naj bi bila prva stran dokumenta »Končna situacija št. 23-IRS-0164«, na katerega se je skliceval izbrani ponudnik in ga tudi predložil naročniku, predrugачena – vlagatelj namreč trdi, da naj bi bila beseda »Končna« dodana ali zamenjana z besedo »Začasna«, obenem pa pojasnjuje, da je dokument »Končna situacija št. 23-IRS-0164« sam pridobil na podlagi zahteve za dostop do informacij javnega značaja pri referenčnem naročniku Dom upokoјencev Ptuj, pri čemer pa je ta dokument enak (vključno s prvo stranjo) kot sporni dokument, ki ga je v postopku pravnega varstva svoji izjasnitvi priložil izbrani ponudnik. Državna revizijska komisija tudi sicer pripominja, da ni bistven naslov dokumenta, pač pa njegova vsebina.

V zvezi z izpostavljanjem vlagatelja o tem, da prva stran dokumenta »Končna situacija št. 23-IRS-0164« ni podpisana, pa ne iz navedb vlagatelja ne iz upoštevnih podlag ni mogoče razbrati, zakaj naj bi bil podpis inženirja nujna sestavina naslovne strani tega dokumenta; ne glede na to pa navedeno po oceni Državne revizijske komisije ne vpliva na to, da navedeni dokument v obravnavanem primeru glede na vsebino in potek dogodkov v okviru referenčnega posla (kot že oziroma še bo pojasnjeno) predstavlja »obračun (situacijo) ob dokončanju« v smislu podčlena 14.10 Splošnih pogojev pogodbe, s tem pa smiselno tudi končno situacijo, relevantno za presojo vprašanja izpolnjenosti prvega od dveh kriterijev zaključenosti referenčnega posla.

V obravnavanem primeru referenčnega posla je bil dokument »Končna situacija št. 23-IRS-0164« izdan po pridobljenem Potrdilu o prevzemu z dne 29. 11. 2024, zato ga je tudi v smislu umeščenosti v zaporedje glavnih dogodkov pri pogodbah FIDIC šteti kot obračun (situacijo) ob dokončanju iz podčlena 14.10 Splošnih pogojev pogodbe, kar pa je – kot že pojasnjeno – šteti za ustrezno zahtevani končni situaciji. Državna revizijska komisija ugotavlja, da ni mogoče soglašati z vlagateljevo navedbo v vlogi z dne 27. 2. 2025, da naj naročnik ne bi oporekal vlagateljevim trditvam, da gre v primeru spornega dokumenta za začasno situacijo (v posledici česar naj bi bilo treba – tako vlagatelj – šteti s tem povezane trditve v zahtevku za revizijo za priznana dejstva): Državna revizijska komisija ugotavlja, da je naročnik tem trditvam izrecno oporekal (str. 14 odločitve o zahtevku za revizijo). Neutemeljene so navedbe vlagatelja o tem, da naj dokument »Končna situacija št. 23-IRS-0164« po vsebini ne bi predstavljal končne situacije, ampak vmesno. Nič v vsebini dokumenta, ki jo izpostavlja vlagatelj, ne kaže na to, da ne bi šlo za končno situacijo. Dejstvo, da dokument obravnava (tudi) dela, izvedena v mesecu novembru, ne vplivajo na to, da gre za končno situacijo oziroma (v smislu določb FIDIC) za obračun (situacijo) ob dokončanju del, izdano – skladno s sklenjeno pogodbo – po tem, ko je inženir izdal Potrdilo o prevzemu; prav tako na naravo spornega dokumenta v smislu izkazanosti kriterija iz

razpisne dokumentacije po presoji Državne revizijske komisije ne more vplivati morebiti mestoma napačno uporabljena terminologija.

Vlagatelj dalje niti ne zatrjuje, da je bila morebiti kasneje izdana še kakšna (končna ali začasna) situacija, takisto pa tudi ne tega, da bi naročnik po plačilu 19. 1. 2024 izvajalcu ali njegovemu partnerju morebiti plačal še kakšno situacijo. Državna revizijska komisija sicer pristavlja, da je iz vpogleda v aplikacijo ERAR (kakor je predlagal vlagatelj) razvidno, da sta izbrani ponudnik in njegov partner od referenčnega naročnika 19. 1. 2024 prejela vsak po 123.843,47 EUR, torej skupaj 247.626,94 EUR – drži, da znesek 260.723,09 ni bil v celoti izplačan, vendar Državna revizijska komisija ugotavlja, da je referenčni naročnik znesek plačal skladno s sklenjeno pogodbo, saj je zadržal 5 % sredstev.

Na to, da sporni dokument »Končna situacija št. 23-IRS-0164« v smislu sklenjene pogodbe oziroma določb FIDIC res predstavlja končni obračun (situacijo) ob dokončanju navsezadnje kaže tudi že s strani vlagatelja zatrjevano in dokazovano dejstvo (vlagatelj se je namreč skliceval na izpis iz portala ERAR), da je referenčni naročnik izvajalcu in njegovemu partnerju 19. 2. 2024 povrnil prvi del zadržanih sredstev, kar je skladno s podčlenom 14.9 »Plačilo zadržanega zneska« Splošnih pogojev pogodbe, skladno s katerim inženir izvajalcu po izstavitvi Potrdila o prevzemu del potrdi plačilo prve polovice zadržanega zneska (če pa se Potrdilo o prevzemu izstavi samo za odsek ali del vseh del, se potrdi in plača samo delež zadržanega zneska).

V zvezi z vlagateljevim problematiziranjem obstoja zadržanih sredstev s strani referenčnega naročnika Državna revizijska komisija najprej ugotavlja, da niti ni jasno, v kakšnem smislu naj bi bilo to zatrjevano dejstvo v povezavi s kriterijem obstoja izdane končne situacije. Ne glede na to pa Državna revizijska komisija pojasnjuje, da tudi dejstvo obstoja zadržanih sredstev v obravnavanem primeru še v ničemer ne kaže na to, da naj dela po pogodbi za izvedbo referenčnega posla še ne bi bila v celoti zaključena, saj iz sklenjene pogodbe jasno izhaja, da naročnik zadržana sredstva vrne šele po izteku roka za reklamacijo napak (drugi odstavek podčlena 14.9 Splošnih pogojev pogodbe), ki pa se v relevantnem trenutku za ocenjevanje ponudb še ni iztekel – enako je potrdil tudi referenčni naročnik. Neutemeljeno je torej razlogovanje vlagatelja, da bi moral referenčni naročnik že do 20. 5. 2024 sprostiti vsa zadržana sredstva. Upošteva pogodbena določila konkretne pogodbe pa je nerelevantno tudi vlagateljevo sklicevanje (v vlogi z dne 27. 2. 2025) na opredelitev pomena zadržanih sredstev v PGU 2020. Neresnično je zatrjevanje vlagatelja v vlogi z dne 27. 2. 2025, da določilo v podčlenu 14.3 Posebnih pogojev pogodbe določa, »da bo naročnik zadržal del plačila kot zavarovanje za odpravo katerihkoli pomanjkljivosti«.

Vlagatelj še zatrjuje, da ob izdaji dokumenta »Končna situacija št. 23-IRS-0164« sploh še niso bila zaključena vsa dela, kar naj bi dokazovala rekapitulacija izvedenih del v tem dokumentu, iz katere naj bi izhajalo, da je (kot vlagatelj primeroma in ne izčrpno navaja):

- pod postavko »DILETACIJA« izvedenih 29 % vseh del;
- pod postavko »ZAKLJUČNA DELA (DEMENCA)« izvedenih 9 % del;
- pod postavko št. 01/02/003 »a) široki izkop gradbene jame za gramozno nasutje pod temeljno ploščo« izvedenih le 62 % del (tj. 1.139,2 m³ od 1.823,0 m³ izkopa).

Državna revizijska komisija vlagateljevih navedb ne more sprejeti kot utemeljenih, saj temeljijo na napačni interpretaciji rekapitulacije izvedenih del. Odstotki, na katere se sklicuje vlagatelj, se namreč ne nanašajo na stopnjo dokončanosti del, pač pa na to, kolikšen delež predvidenih količin iz popisa (specifikacije) je bil dejansko izveden. Tudi sicer ni razumljivo vlagateljevo izvajanje v smeri, da naj bi bil dolžan izvajalec v posledici domnevno nedokončanega izkopa gradbene jame po zaključku gradnje, ko stavba že ima uporabno dovoljenje, je prevzeta in je v tudi že v uporabi, izvesti še dodaten izkop za gradbeno jamo za gramozno nasutje pod temeljno ploščo.

Vlagatelj v vlogi z dne 10. 3. 2023 problematizira še dejstvo, da je v dokumentu »*POTRDILO O PREVZEMU*« z dne 29. 11. 2023 navedeno, da se ta dokument izdaja na podlagi pogodbe in šestih aneksov k pogodbi, v dokumentu »*ZAPISNIK O KONČNI PRIMOPREDAJI IZVEDENIH DEL*« z dne 19. 12. 2023 pa je navedenih sedem aneksov; vlagatelj meni, da če bi dokument »*Končna situacija št. 23-IRS-0164*« res predstavljal končno situacijo, bi moral biti izdan na podlagi vseh aneksov, poleg tega pa naj bi iz dne 18. 12. 2023 sklenjenega aneksa št. 7, izhajalo, da se je izbranemu ponudniku »*priznal povečan obseg dela v višini 147.448,29 EUR z DDV, ki pa glede na podatke sistema ERAR s strani referenčnega naročnika še ni bil plačan, ker ga referenčni naročnik očitno noče plačati, saj izbrani ponudnik še ni dokončal vseh del po Pogodbi*«. Državna revizijska komisija s predstavljenimi zaključki vlagatelja ne more soglašati. Iz zadevnega »*Aneks[a] št. 7 k Pogodbi št. JN0002/2022-7 [...]*« je razvidno, da je predmet tega aneksa povišanje prvotno dogovorjene pogodbene vrednosti v posledici povečanega obsega dela glede na pogodbene vrednosti in povečanja režijskih in manipulativnih stroškov zaradi podaljšanja roka (1. in 2. člen aneksa), in sicer tako, da znaša vrednost pogodbenih del iz 2. člena osnovne pogodbe 14.586.200,75 EUR brez DDV oziroma 15.971.889,82 EUR z DDV (4. člen aneksa). Dokument »*Končna situacija št. 23-IRS-0164*« tako v rekapitulaciji izvedenih del kot v poglavju »*IZJAVA O PLAČILU OB DOKONČANJU DEL*« kot kumulativni znesek izvedenih del oziroma kot pogodbeno vrednost dosledno navaja vrednost 14.586.200,75 EUR brez DDV, zato ni mogoče kot utemeljene sprejeti vlagateljeve interpretacije, da se je izbranemu ponudniku priznal še nek dodatni znesek, ki naj ne bi bil plačan ali ga celo referenčni naročnik očitno ne bi želel plačati – za tak zaključek v dokumentaciji ni podlage.

Državna revizijska komisija kot neprimerno in nepotrebno zavrača predlagano izvedbo dokaza s pozivom družbi Projekt d.d. Nova Gorica kot nadzornika na izjasnitev, ali je sporni dokument »*Končna situacija št. 23-IRS-0164*« končna ali začasna situacija, ali je bila končna situacija sploh izdana in ali je izbrani ponudnik izpolnil vse obveznosti po Pogodbi, glede na to, da ima naročnik po Pogodbi še vedno zadržana sredstva. Opredelitev spornega dokumenta kot začasna ali končna situacija predstavlja pravno vprašanje, o katerem odloči Državna revizijska komisija. Vprašanje, ali je izvajalec izvršil vse obveznosti po pogodbi, pa za rešitev obravnavane zadeve ni bistveno, saj naročnik kot kriterija za upoštevnost reference ni določil, da morajo biti pogodbene obveznosti izpolnjene oziroma izvršene (kar bi v primeru pogodbe po pravilih FIDIC pomenilo, da se zahteva izdano Potrdilo o izvedbi).

Državna revizijska komisija kot nepotrebno zavrača predlagano izvedbo dokaza z zaslišanjem zakonitega zastopnika vlagatelja, ki naj bi izpovedal o tem, kaj mu je v telefonskem pogovoru pojasnil predstavnik naročnika, saj vlagatelj želi s tem dokaznim predlogom dokazovati dejstvo, ki ni relevantno za rešitev konkretnega spora. Sporno v tem postopku pravnega varstva je vprašanje, ali je naročnik pravilno ocenil ponudbo izbranega ponudnika po enem od meril, oziroma, ali je zakonito oddal javno naročilo izbranemu ponudniku. Tudi če bi se z izvedbo dokaza potrdilo zatrjevano dejstvo (glede vsebine pogovora), to še ne bi omogočalo zaključka, da je naročnik nepravilno ocenil ponudbo izbranega ponudnika oziroma mu (v posledici tega) nezakonito oddal javno naročilo.

V povzetku zapisanega Državna revizijska komisija ugotavlja, da vlagatelj ni uspel izkazati, da v spornem referenčnem poslu še ni bila izdana končna situacija (oziroma temu ustrezajoč dokument v smislu določil FIDIC), posledično pa tudi ne, da ni podan in izkazan prvi kriterij, ki ga je naročnik opredelil kot kriterij za presojo zaključenosti referenčnega posla.

Drugi kriterij za zaključenost referenčnega posla iz razpisne dokumentacije se nanaša na vprašanje poravnosti vseh obveznosti s strani referenčnega naročnika. Vlagatelj izpolnjenosti temu kriteriju oporeka zaradi dejstva obstoja zadržanih sredstev s strani naročnika. Državna revizijska komisija ob upoštevanju v tem sklepu že predstavljene vsebine pogodbe (zlasti v delu,

ki se nanaša na zadržana sredstva – gl. podčlen 14.3 »*Prošnja za potrdilo o vmesnem plačilu*« ter drugi odstavek podčlena 14.9 »*Plačilo zadržanega zneska*« Splošnih pogojev pogodbe in Posebnih pogojev pogodbe) soglaša z izbranim ponudnikom v tem, da v relevantnem trenutku za presojo zaključenosti referenčnega posla po kriterijih naročnika niso obstajale obveznosti, ki bi jih referenčni naročnik imel do izbranega ponudnika – v povezavi z vprašanjem zadržanih sredstev v konkretnem primeru ta obveznost ni mogla nastati (in tudi ne zapasti v plačilo) pred iztekom roka za reklamacijo napak, ki pa se v upoštevem trenutku še ni iztekel.

Upošteva vse navedeno Državna revizijska komisija ugotavlja, da vlagatelj ni uspel izkazati napačnega ocenjevanja ponudbe izbranega ponudnika po Merilu 3.

Državna revizijska komisija v nadaljevanju ni obravnavala revizijskih navedb oziroma očitkov vlagatelja in z njimi povezanih dokaznih predlogov, ki se nanašajo na vprašanje zakonitosti zavrnitve njegove ponudbe iz razloga preteka njene veljavnosti; ob upoštevanju, da vlagatelj ni uveljavljal morebitne nedopustnosti ponudbe izbranega ponudnika in da ni uspel izkazati neustreznosti pri ocenjevanju ponudb, tako tudi v primeru, ko bi bilo mogoče ugotoviti naročnikove kršitve ZJN-3 v zvezi z zavrnitvijo vlagateljeve ponudbe, to ne bi v ničemer vplivalo na drugačen izid javnega naročila – vlagateljeva ponudba bi bila uvrščena šele na drugo mesto med dopustnimi ponodbami.

Ker vlagatelj ni uspel izkazati, da je naročnik pri sprejemu izpodbijane odločitve ravnal v nasprotju z določbami dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila ali določbami ZJN-3, je Državna revizijska komisija na podlagi prve alineje prvega odstavka 39. člena ZPVPJN zahtevek za revizijo vlagatelja zavrnila kot neutemeljenega.

S tem je utemeljena odločitev Državne revizijske komisije iz 1. točke izreka tega sklepa.

Ker je povrnitev stroškov odvisna od utemeljenosti zahtevka za revizijo, vlagatelj pa z zahtevkom za revizijo ni uspel, je Državna revizijska komisija, upoštevajoč tretji odstavek 70. člena ZPVPJN, njegovo zahtevo za povrnitev stroškov pravnega varstva zavrnila.

S tem je utemeljena odločitev Državne revizijske komisije iz 2. točke izreka tega sklepa.

Povrnitev stroškov postopka pravnega varstva je v vlogi z dne 20. 2. 2025, s katero se je izjasnil o zahtevku za revizijo, zahteval tudi izbrani ponudnik.

Državna revizijska komisija je zahtevo izbranega ponudnika za povračilo stroškov zavrnila, saj je ocenila, da v konkretnem primeru njegov prispevek k rešitvi zadeve ni bil bistven in ni pripomogel ne k hitrejši ne k enostavnejši rešitvi zadeve ter da posledično priglašeni stroški izbranega ponudnika niso bili potrebni (tretji in osmi odstavek 70. člena ZPVPJN).

S tem je utemeljena odločitev Državne revizijske komisije iz 3. točke izreka tega sklepa.

Pravni pouk: Zoper to odločitev upravni spor ni dovoljen.

Predsednik senata:
Samo Červek, univ. dipl. prav.,
predsednik Državne revizijske komisije

Vročiti:

- vlagatelj – po pooblaščenju,
- izbrani ponudnik – po pooblaščenju,
- naročnik,
- Republika Slovenija, Ministrstvo za javno upravo.

Vložiti:

- v spis zadeve, tu.